

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик**

М А Т Е Р І А Л И

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 23-24 квітня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XIV Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 23-24 квітня 2026 р.) 104 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Юшкевич Юлія Сергіївна – кандидат філософських наук, старший викладач кафедри філософії, історії та політології Одеського національного економічного університету

Збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту XXI століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 14 від 28 травня 2026 р.

«Освіта та соціалізація особистості»

23-24 квітня 2026 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Койчева Тетяна Іванівна – в.о першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

четверте, міфи виконують комунікативну функцію, забезпечуючи спільну мову та символи для членів суспільства. Ці функції роблять міф не просто ілюзією, а необхідним компонентом соціальної та психологічної реальності.

Проте не слід забувати про небезпеки, пов'язані з міфологічним мисленням. Коли міф повністю заміщує критичне мислення, він може стати основою для маніпуляції та тоталітарних практик. Тому важливим завданням сучасної освіти та філософії є розвиток здатності до критичного аналізу міфологічних структур, що оточують людину. Це не означає повну відмову від міфу — така відмова була б психологічно неможливою та культурно шкідливою. Мова йде про те, щоб навчитися розпізнавати міфологічні механізми та усвідомлено ставитися до їхнього впливу.

Сучасна філософія пропонує різні підходи до проблеми міфу. Критична теорія Франкфуртської школи аналізує міф як інструмент ідеологічного панування. Постмодерністська філософія розглядає міф як один із багатьох дискурсів, що конкурують за право на істину. Феноменологія досліджує міф як спосіб переживання світу. Кожен з цих підходів розкриває різні аспекти феномену міфу, що свідчить про його складну та багатогранну природу.

У висновку варто зазначити, що сучасні міфи являють собою складний синтез традиційних міфологічних структур та новітніх технологій їх поширення. Вони продовжують відігравати ключову роль у формуванні світогляду, поєднуючи в собі вікові архетипи з актуальним соціальним змістом. Розуміння природи сучасних міфів та механізмів їх впливу є необхідною умовою формування критичного світогляду, здатного протистояти маніпуляціям та ілюзіям. У цьому сенсі філософська рефлексія над феноменом міфу залишається важливим інструментом самопізнання та самовизначення людини в складному сучасному світі. Сучасна людина опинилася в унікальній ситуації: з одного боку, вона прагне раціонального пізнання світу, з іншого — не може повністю відмовитися від міфологічного мислення. Ця діалектика раціонального та міфологічного становить одну з найважливіших рис сучасної культури. Майбутнє людства залежатиме від того, наскільки вдало воно зможе вирішити це протиріччя, знайшовши баланс між критичним мисленням та міфологічною творчістю.

Список використаної літератури

- 1 Барт Р. Міфології / Ролан Барт; [пер. з фр.]. — Київ : Грані-Т, 2009. — 167 с.
- 2 Еліаде М. Аспекти міфу / Мирча Еліаде; [пер. з фр.]. — Київ : Видавництво Українського Католицького Університету, 2020. — 280 с.
- 3 Кремінь В. Г. Філософія міфу та міфологія філософії: культурно-історичний дискурс: монографія / В. Г. Кремінь. — Київ : Академвидав, 2020. — 486 с.
- 4 Юнг К. Г. Архетипи і колективне несвідоме / Карл Густав Юнг; [пер. з нім.]. — Львів : Астролябія, 2019. — 328 с.

Наумкіна Світлана Михайлівна – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Державного закладу

АЛГОРИТМІЧНА ЕТИКА У КОНТЕКСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Стрімкий розвиток штучного інтелекту трансформує не лише технологічні процеси, але й фундаментальні уявлення про мораль, відповідальність та межі людського контролю. В умовах цифровізації суспільства алгоритмічні системи дедалі активніше впливають на формування ціннісних орієнтирів особистості, змінюючи способи сприйняття реальності, прийняття рішень і соціальної взаємодії. Це особливо актуально для сучасного українського суспільства, яке переживає глибокі трансформаційні процеси [1].

Алгоритмічна етика формується як міждисциплінарний напрям, що поєднує філософію, інформатику та соціальні науки. Вона зосереджується на питаннях справедливості, прозорості, відповідальності та підзвітності алгоритмічних систем. У сучасному дискурсі вона також розглядається як інструмент осмислення впливу технологій на культурні практики та ціннісні структури суспільства [2].

Традиційні моделі відповідальності базуються на припущенні про наявність свідомого агента, здатного до рефлексії та морального вибору. Однак у випадку штучного інтелекту ми маємо справу з системами, які діють на основі алгоритмів і даних, що ускладнює визначення суб'єкта відповідальності. У цьому контексті виникає «проблема розмитої відповідальності», яка має не лише технічний, але й глибокий соціокультурний вимір [4].

У сучасному українському суспільстві ця проблема посилюється умовами цифрової трансформації та воєнного часу, коли інформаційні потоки, алгоритмічні рекомендації та цифрові платформи безпосередньо впливають на формування суспільної думки та індивідуальних цінностей. Це змінює традиційні механізми соціалізації та формування світогляду.

Особливу увагу привертає проблема алгоритмічної упередженості. Алгоритми можуть відтворювати або навіть посилювати соціальні нерівності, закладені у даних, що впливає на відчуття справедливості та довіру до соціальних інституцій. У культурному вимірі це може призводити до деформації ціннісних орієнтирів і посилення соціальної поляризації [5].

Проблема контролю над системами штучного інтелекту також має важливий аксіологічний аспект. Зростання автономності алгоритмів змінює баланс між людською свободою та технологічною детермінацією. У цьому контексті механізми «людського нагляду» (human-in-the-loop) виступають не лише як технічний інструмент, але і як спосіб збереження ціннісного пріоритету людини [6].

Принцип пояснюваності (explainability) набуває особливого значення у контексті довіри. Для сучасної особистості важливо не лише отримати результат, але й розуміти процес його формування. Відсутність прозорості алгоритмічних систем може підірвати довіру та формувати відчуження між людиною і технологіями [2].

Етичні аспекти штучного інтелекту тісно пов'язані з питаннями прав людини. Використання AI у сфері управління, безпеки чи правосуддя може впливати на свободи та права громадян, що потребує особливої уваги до етичних стандартів і культурного контексту їх застосування [3].

У сучасному українському суспільстві ці процеси набувають особливого значення, оскільки відбувається переосмислення базових цінностей, пов'язаних із демократією, свободою, гідністю та безпекою. Штучний інтелект у цьому контексті виступає як фактор, що може як підтримувати, так і трансформувати ці цінності.

Міжнародні організації, зокрема Європейський Союз та OECD, розробляють етичні принципи використання штучного інтелекту, які базуються на ідеях людиноцентричності, прозорості та відповідальності. Ці принципи можуть слугувати орієнтиром для формування національних підходів до регулювання AI в Україні [5].

Таким чином, алгоритмічна етика виступає не лише як технічний або нормативний напрям, але і як важливий інструмент осмислення трансформації ціннісних орієнтирів особистості. В умовах сучасного українського суспільства її значення зростає, оскільки вона дозволяє забезпечити баланс між технологічним розвитком і збереженням гуманістичних цінностей

У ширшому вимірі алгоритмічна етика стає складовою процесу збереження та оновлення української культурної ідентичності в умовах цифрової трансформації. Вона сприяє формуванню відповідального ставлення до технологій, у якому цінність людини, її гідність і свобода залишаються центральними орієнтирами суспільного розвитку.

Список використаної літератури

1. Bostrom, N. (2014). *Superintelligence: Paths, dangers, strategies*. Oxford University Press.
2. Ethical principles for artificial intelligence in education (Andy Nguyen, Ngan Ngo, Yvonne Hongm and others). (2023). *Educ Inf Technol*, 28, 4221–4241. <https://doi.org/10.1007/s10639-022-11316-w>
3. European Commission: Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture, Ethical principles for educators on the use of artificial intelligence (AI) and data in teaching and learning, Publishing Office of the European Union, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/153756>
4. Jobin, A., Ienca, M., & Vayena, E. (2019). The global landscape of AI ethics guidelines. *Nature Machine Intelligence*. DOI: [10.1038/s42256-019-0088-2](https://doi.org/10.1038/s42256-019-0088-2)
5. Mittelstadt, B. (2019). Principles alone cannot guarantee ethical AI. *Nature Machine Intelligence*. 1 (11), 501-507. <https://www.nature.com/articles/s42256-019-0114-4>
6. OECD. (2019). Recommendation of the Council on Artificial Intelligence. OECD Legal Instruments. <http://legalinstruments.oecd.org>.

Начев Микола Юрійович - здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП Філософія, кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ	
<i>Ковра Катерина, Лісеєнко Олена</i>	41
РОЛЬ АРТЦЕНТРУ ІМЕНІ ВІРИ ХОЛОДНОЇ У ТРАНСФОРМАЦІЇ КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ ОДЕСИ	
<i>Кочмар Яна, Врайт Галина Яківна</i>	43
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕНЕДЖЕРА СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Лисенко Аліна Валеріївна, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	46
РОЗДУМИ ЯК ПРАЦЮЄ ПРИНЦИП НЕДІЯННЯ ДАОСЬКОЇ ФІЛОСОФІЇ У СУЧАСНОМУ ЖИТТІ	
<i>Найданова Марія, Афанасьєв Олександр</i>	47
СУЧАСНІ МІФИ ТА ЇХНЯ РОЛЬ У СВІТОГЛЯДІ	
<i>Наумкіна Світлана Михайлівна</i>	51
АЛГОРИТМІЧНА ЕТИКА У КОНТЕКСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Начев Микола Юрійович</i>	53
СІМ'Я ЯК ІНДИВІДУАЛЬНО-ОСОБИСТІСНИЙ ФАКТОР СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	
<i>Okorokova Vira Viktorivna</i>	55
ADVANTAGES OF USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) IN HIGHER EDUCATION	
<i>Остаточна Вікторія Олександрівна, Ладонько Людмила Степанівна</i>	59
КРЕАТИВНІСТЬ У ДІЇ: САМОПРОДЮСУВАННЯ ЯК ШЛЯХ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ СВОБОДИ	
<i>Пакін Семен Олександрович</i>	60
РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	
<i>Петінова Оксана, Чабан Неля</i>	63
ОСВІТА ЯК МЕХАНІЗМ КОНСТРУЮВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У БІОТЕХНОЛОГІЧНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ	
<i>Петришин Р.А., Гоцуляк В.А.</i>	65
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ДО СУПРОВОДУ ВІЙСЬКОВИХ	
<i>Пільщіков І. С.</i>	68
ТРЕТЯ МІСІЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ЯК ФАКТОР ПОВОЄННОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ: ІНВЕСТИЦІЇ У ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ НАСЕ 2.1 UA У КОНТЕКСТІ UKRAINE FACILITY	
<i>Поплавська Тетяна, Пігнаста Аліна</i>	71
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ І ЛЮДЯНІСТЬ	
<i>Поплавська Тетяна, Сорочан Дмитро</i>	74
ІДЕНТИЧНІСТЬ І МУЛЬТИКУЛЬТУРНІСТЬ В ОСВІТІ:	